

**FILOZOFICKÁ
FAKULTA**
Masarykova univerzita

INFORMAČNÍ GRAMOTNOST

2. konzultace

Pavla Kovářová

Podmínky řádného ukončení předmětu

- Materiály i úkoly přes ELF
  - Účast na výuce
  - Splnění dílčích úkolů
  - Úspěšné zvládnutí kolokvia
-
- Otázky k čemukoli?

Účel konzultací

- Dovysvětlení nejasností z e-kurzu (nutné vaše podněty)
- Dovysvětlení zadání úkolů (vhodné mít rozpracováno)
- Praktické úkoly pro procvičení látky z e-kurzu

Témata 1. bloku

- Vymezení IG a souvisejících gramotností
  - Vývoj IG, klíčové osobnosti a milníky
  - Současné osobnosti a výzkumné oblasti
  - Vliv technologií na IG
-
- Strategie reflektující IG (téma pro samostudium příští týden => zde neřešíme)

Definice informační gramotnosti

- "recognize when information is needed and have the ability to locate, evaluate, and use effectively the needed information. " (ALA, 1989)
- Aktuálně informace dostupné hl. ve spojení s IT => těsná vazba k digitální gramotnosti
- MIL: „set of competencies that empowers citizens to access, retrieve, understand, evaluate and use, create, as well as share information and media content in all formats, using various tools, in a critical, ethical and effective way, in order to participate and engage in personal, professional and societal activities“ (UNESCO 2013, s. 17)

Vývoj IG

- 1. pol. 20. stol. min. kurzů IG, hl. bibliografie
- 70. léta Zurkowski definice IG => víc kurzů, hl. VŠ knihovny
- 80. léta význam IT, definování IG
- 90. léta standardy, kritické myšlení, veřejné knihovny
- Začátek 21. století politické prosazování – celoživotní učení, konkurenceschopnost, kritika IG => související koncepty
- Po 2010 kritika => změna standardů (Framework, MIL...)
- V ČR hlavně IVIG

IG a IT v informační společnosti

- Definice ALA 1989 => vývoj a související gramotnosti
- IT zjednodušují mnoho aktivit s informacemi (např. vyhledávání)
- Informace stále klíčová, ale její použití se mění s IT => IG úzce spojena s IT
- Výzkumy použití IT (hl. dětmi) – často omezené a neefektivní
- Uživatelé přesvědčeni o své znalosti – nechtějí se učit víc
- Knihovny stále omezují své vzdělávací aktivity na tradiční témata

Související koncepty

- **Metaliteracy:** vychází z IG, ale důraz na aktivní produkci a sdílení informací (Web 2.0)
- **Digitální gramotnost:** „ability to access networked computer resources and use them“, ale také důraz na kritické myšlení a hodnocení online
- **Data literacy:** 2011 definována jako schopnost porozumět datům ve statistickém pojetí, vč. čtení grafů a tabulek, správné usuzování z dat a použití dat, později rozšířeno k přemýšlení založenému na důkazu pro řešení reálných problémů
- **Funkční gramotnost:** definována pro výzkumy IALS/SIALS jako schopnost aktivně participovat v informačním prostředí, dle IVIG informační gramotnost = funkční gramotnost + ICT gramotnost

Funkční gramotnost			
Literární gramotnost	Dokumentová gramotnost	Numerická gramotnost	Jazyková gramotnost
ICT gramotnost			

Úkol 1

- Podrobné zadání i odevzdání v [ELFu](#)
- Nutné prokázat orientaci v tématech 1. bloku (terminologie, osobnosti, výzkumy...)
- Postup:
  - Přečíst dva články z posledního sborníku z ECIL (Information Literacy in Everyday Life)
  - Strukturované zhodnocení jednoho článku
  - Přečíst dva standardy IG ([Framework for IL for HE](#) a [MIL - 2.3 Tier Two – MIL Competencies](#))
  - Začlenit standardy do témat ve výuce (související koncepty, gramotnosti, vliv IT...)
  - Celkem 3 abstrakty + analýza v kontextu látky 1. bloku
- Odevzdání do 31. 10. 2020

Osobnosti a jejich výzkumy

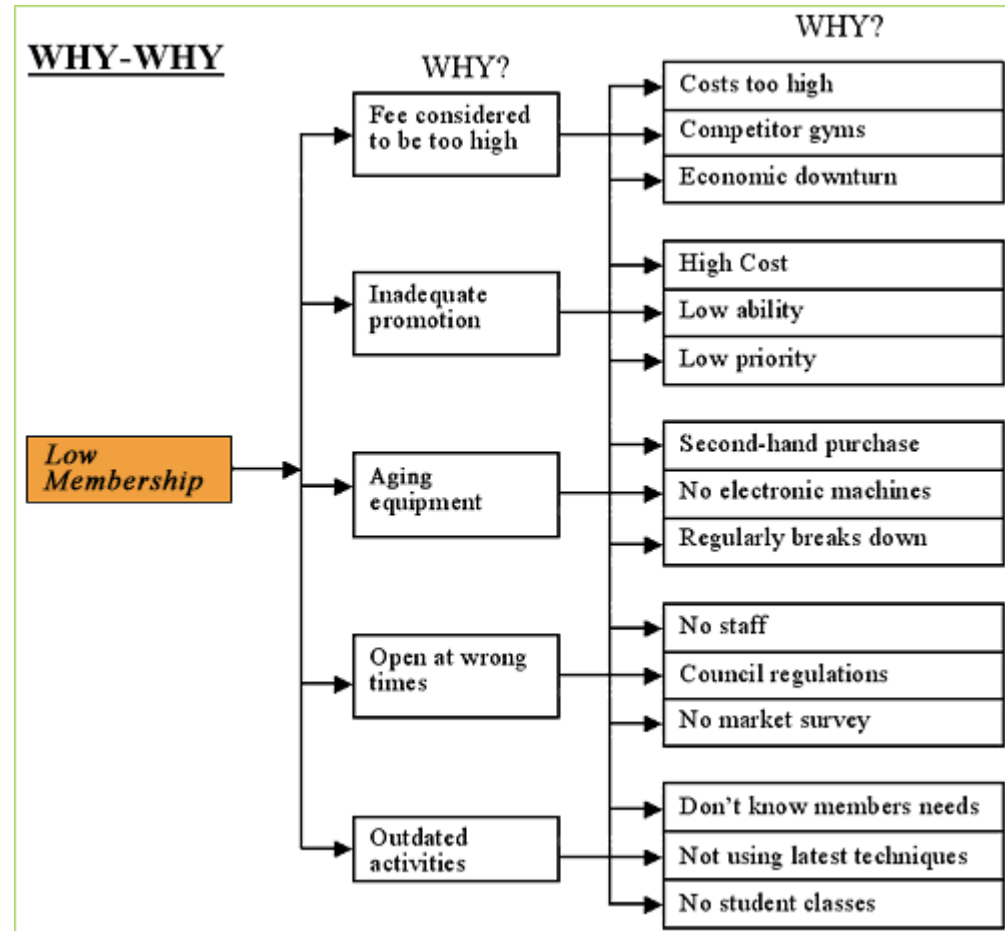
- Sdílený dokument
- Napište:
  - Svoje jméno
  - Jméno vybrané klíčové osobnosti v IG (jedinečné, lze ČR i zahraniční)
  - Stručné zdůvodnění výběru (proč klíčová osobnost v IG)
  - Hlavní výzkumná témata osobnosti
  - Odkaz na publikaci, kterou byste si od osobnosti chtěli přečíst + proč

IFLA Trend Report (2013)

- TREND 1 New Technologies will both expand and limit who has access to information.
- TREND 2 Online Education will democratise and disrupt global learning.
- TREND 3 The boundaries of privacy and data protection will be redefined..
- TREND 4 Hyper-connected societies will listen to and empower new voices and groups.
- TREND 5 The global information environment will be transformed by new technologies.
- => změny IG v příštích letech vlivem IT
- Zkuste ve skupinách diagram proč-proč

Analýza: diagram proč-proč

- strom, kdy každé tvrzení členěno na „proč“ => dekomponování problému do příčin
- možnost analýzy množství příčin, hledání hlubokých kořenů komplexního problému

Srovnání vybraných konceptů

- Které související gramotnosti jsou podle Vás klíčové?
  - Jak zásadní jsou podle vás rozdíly?
  - Která z gramotností je nejdůležitější pro život v informační společnosti? A pro studium?
  - O co by měla být IG obohacena?

Příští konzultace 11. 11. – standardy ACRL a MIL